

Жаратылыстану-математика бағыты
«Құстар мен аңдардың биологиясы» пәні бойынша
оқытудың қысқартылған мерзімін көздейтін жоғары білім берудің білім
беру бағдарламаларына түсушілер үшін ұлттық бірыңғай тестілеуге
арналған тест спецификациясы
 (2023 жылдан бастап қолдану үшін)

1. Тест мақсаты: Техникалық және кәсіптік білім беру ұйымдарының бітірушілері жоғары оқу орындарында оқуды жалғастыра алу қабілетін анықтау.

2. Тест міндеті: Оқытудың қысқартылған мерзімін көздейтін жоғары білім берудің келесі білім беру бағдарламаларына түсу үшін арналған тест:

В179 - Аң шаруашылығы және аң аулау

3. Тест мазмұны:

№	Тақырып	№	Тақырыпша	Оқыту мақсаты
01	Орнитология және териология ғылымы.	01	Құстар мен аңдардың систематикасы.	Орман аймағының құстарына экологиялық және жүйелі шолу. Сынып, кіші сынып, отряд, кіші отряд. Орман жануарларына экологиялық және жүйелі шолу. Сынып, кіші сынып, отряды. Қазақстан Республикасының орман жануарларының алты отряды (жәндіктер, қоян тәрізді, кеміргіштер, жыртқыштар).
		02	Құстар мен аңдардың құрылым ерекшеліктері.	Құстар мен жануарлардың морфологиялық және анатомиялық ерекшеліктері. Тері жабындары және олардың туындылары, бұлшық еттері, қаңқа, ас қорыту органдары, тыныс алу органдары, жүйке жүйесі, шығару органдары, көбею органдары, органдар : сезім, иіс, есту, көру.
		03	Құстар мен аңдардың экологиялық топтары.	Жер шарындағы құстар мен жануарлардың тіршілік ету және таралу шарттары. Өмір сүру жағдайларына байланысты құстар мен жануарлардың алуан түрлілігі.
02	Құстар мен	04	Қозғалыс	Қоршаған ортаның әртүрлі

	андардың эколого-физиологиялық ерекшеліктері		ерекшеліктері.	түрлеріндегі құстар мен жануарлардың қозғалысының негізгі әдістері мен ерекшеліктері.
		05	Қоректенуі.	Тамақтану және жем алу әдістері. Жануарлар мен құстарды тамақтандыруға мамандандыру олар пайдаланатын жем түрлерінің санымен сандық сипаттары. Трофикалық байланыстар, тізбектер және қоректену процестері.
		06	Тыныс алу және газ алмасу.	Жануарлар мен құстардың денесіндегі газ алмасудың маңызы: газ алмасу түрлері, дененің беті арқылы, арнайы органдардың көмегімен, хордалыларда газ алмасу. Тыныс алу жүйесі.
		07	Жылу реттелуі.	Жануарлар мен құстардың терморегуляциясы және жылу бөлу жүйесі. Қоршаған орта факторларына байланысты терморегуляция әдістері мен түрлері.
03	Құстар мен аңдар тіршілігіндегі маусымдық құбылыстар	08	Тәуліктік және маусымдық ырғақтар.	Сыртқы жағдайлардың тәуліктік, маусымдық және көпжылдық мерзімділігі және организмдердің ішкі (эндогендік) ырғақтарының көрінісі, ауытқулар. Циклдік. Осы жүйенің белсенділігі мен функциясының күнделікті өзгеруі. Фотопериодизм. Өмір ырғағы.
		09	Көбею және даму.	Сүтқоректілер мен құстардың көбеюі, жыныстық жетілу кезеңі. Ішкі ұрықтандыру, жұмыртқа салу, тірі туылу, текшелерді тамақтандыру. Моногамды және көпбұрышты түрлер.
		10	Түлеу.	Сүтқоректілер мен құстардың жоғарғы жамылғысының мезгіл-мезгіл өзгеруі. Түлеу негізгі түрлері. Түлеу процесі.
		11	Миграция	Жануарлардың көші-қонуы және олар немен байланысты? Фауна өкілдерінің қозғалу түрлері және бұл мінез-құлықтың себептері. Көші-қон бағыттары.
04	Құстар мен аңдардың географиялық таралуы.	12	Географиялық таралуы мен сан мөлшері.	

4. Тест мазмұнының сипаттамасы:

Тест «Құстар мен аңдардың биологиясы» пәні бойынша бір дұрыс жауапты таңдауға арналған 20 тест тапсырмаларынан тұрады. Тапсырмалардың мазмұны осы пән бойынша типтік бағдарламада көрсетілген тақырыптарға сәйкес келеді.

Тесттегі тест тапсырмалары базалық, орташа және жоғары деңгей бойынша күрделену ретімен орналасқан.

5. Тесттің бір нұсқасындағы тест тапсырмаларының қиындығы:

Тест 3 қиындық деңгейінде берілген тест тапсырмаларынан тұрады: бірінші деңгейде (А) – 25%, екінші деңгейде (В) – 50%, үшінші деңгейде (С) – 25%.

Базалық деңгейдегі тест тапсырмалары қарапайым білім мен дағдыларын пайдалануға, түсушінің ең төменгі дайындық деңгейіне баға беруге, белгілі бір нұсқаулардың көмегімен әрекеттерді орындауға, қарапайым дәлелдер мен ұғымдарды пайдалануға негізделген.

Орташа деңгейдегі тест тапсырмалары негізгі білім мен дағдыларын дұрыс пайдалануға, жаңа жағдайларда қарапайым модельдерді тануға, деректерді талдау мен салыстыруға, жүйелеуге, дәлелдерді қолданып, ақпаратты жалпылау мен қорытынды жасау қабілеттерін бағалауға негізделген.

Жоғары деңгейдегі тест тапсырмалары неғұрлым күрделі білім мен дағдыларын пайдалануды, тапсырмалардың күрделі модельдерін тануды, мәселелерді шешу үшін білім мен дағдыларын біріктіруді, күрделі ақпаратты немесе деректерді талдауды, пайымдауды, тұжырымдарды негіздеуге бағытталған.

6. Тест тапсырмаларының формасы: Бір дұрыс жауапты таңдауға арналған жабық формадағы тест тапсырмалары.

7. Тест тапсырмаларын орындау уақыты: Бір тапсырманы орындаудың орташа ұзақтығы 1,5 – 2 минутты құрайды.

8. Жеке тест тапсырмаларының орындалуын бағалау: тест тапсырмаларының жауаптарын бағалау ҚР БҒМ 2017 жылғы 2 мамырдағы №204 бұйрығымен бекітілген ҰБТ Қағидаларының 19-тармағына сәйкес жүзеге асырылады.

9. Ұсынылатын әдебиеттер тізімі: Қазақстан Республикасының Білім және ғылым министрлігімен бекітілген «Білім беру ұйымдарында қолдануға рұқсат етілген оқулықтардың, оқу-әдістемелік кешендердің, оқу құралдарының және басқа да қосымша әдебиеттердің, оның ішінде электрондық жеткізгіштердің тізбелері».

1. Есжанов Б., Беркінбай О., Нұрғазы Қ. Жалпы териология. Алматы, 2010.

2. Есжанов Б., Мұсабеков Қ.С. Териология. Алматы, 2011.
3. Есжанов Б., Көбегенова С.С., Нұртазин С.Т. Орнитология. Алматы, 2011.
4. Беркінбай О. Орнитология. Алматы, 2010.

«КЕЛІСІЛДІ»
Оқу-әдістемелік
бірлестігінің төрағасы

А.М.Кожакөв

(қолы)

« » _____ **202** ж.

AR

Desup

[Signature]

[Signature]